

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

11 – 13 жовтня 2018 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

**РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 жовтня 2018 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. – 327 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - к.с.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 02.10.2018 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

Литература

1. Клейнер Г. Еще раз о роли государства и государственного сектора в экономике// Вопросы экономики. - 2004.-№4.
2. Міністерство Економічного і соціального розвитку України. Основні показники економічного і соціального розвитку України. [Електронний ресурс] – Режим доступа: <http://www.me.gov.ua>
3. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступа: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ

Лагодієнко В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри маркетингу,
підприємництва і торгівлі
Одеська національна академія харчових технологій

Однією із найбільш перспективних теоретичних основ стратегічного планування є концепція сталого розвитку. Її практичне втілення у сфері агропродовольчого виробництва є важливою політичною, науковою та прикладною проблемою. За період 1990-2016рр. виробництво валової продукції (у реальному вираженні) у Причорноморському регіоні демонструє вищий рівень нестабільності, ніж у цілому по Україні – коефіцієнти варіації відповідних динамічних рядів становлять 22,0 та 19,8%.

Таблиця 1 - Коефіцієнти варіації 9-річних відрізків динамічних рядів в період 1990-2016рр., що характеризують виробництво валової сільськогосподарської продукції (у постійних цінах) в областях Причорноморського регіону, %

Період	Миколаївська область	Одеська область	Херсонська область
1990-1998рр.	28,4	24,6	23,0
1999-2007рр.	19,5	16,4	11,7
2008-2016рр.	12,3	13,0	14,2

Джерело: Регіони України. Статистичні збірники за відповідні роки.

Рівень стабільності сільськогосподарського виробництва здійснює безпосередній вплив на рівень стабільності промислового виробництва продуктів харчування. Прослідковується достатньо чіткий синхронний зв'язок із однорічним лагом. Отже, стабільність виробництва продовольчої продукції промисловими виробниками Причорноморського регіону залежить від стабільності регіонального сільськогосподарського виробництва.

Дослідження причин диференціації ступеня економічної сталості агропродовольчого виробництва областей Причорноморського регіону дозволило виявити важливу закономірність – чим вищий рівень багатокладності сільськогосподарського виробництва, тим стабільнішим є аграрний сектор даної області (табл. 2).

Зв'язок економічної та соціальної сталості проявляється у кількості господарств населення регіону. Які, в свою чергу, залежать від кількості жителів сільських територій. За останніх п'ять років чисельність жителів сільських територій Причорноморського регіону скоротилася на 26,7 тис. осіб,

середньорічний темп депопуляції – 0,33%. Головними причинами депопуляції є проблема зайнятості – рівень безробіття в усіх областях регіону має стабільно зростаючу динаміку. А також рівень розвитку соціальної інфраструктури.

Таблиця 2 - Структура сільськогосподарського виробництва за категоріями господарств у Причорноморському регіоні у середньому за 1990-2016рр.

Показник		Миколаївська область	Одеська область	Херсонська область
Частка у виробництві валової продукції, %	сільськогосподарські підприємства	56,4	53,2	51,8
	господарства населення	43,6	46,8	48,2

Джерело: Валова продукція сільського господарства України (у постійних цінах 2010р.); Сільське господарство України. Статистичні збірники за відповідні роки.

Негативним наслідком недостатнього попиту на робочу силу в сільській місцевості є низький рівень заробітної плати у сфері сільськогосподарського виробництва регіону.

Не меншою проблемою є низький, а подекуди незадовільний, рівень розвитку соціальної інфраструктури. Більшість доріг Причорноморського регіону у критичному стані. У національному рейтингу найгірших доріг перше місце займає Одеська область із 50,1% доріг у критичному стані; на п'ятому місці Миколаївська область із 41,3% доріг у критичному стані. Херсонська область розміщується на 15 місці із 27,8% доріг у критичному стані [1]. Що стосується власне сільських територій, то кількість населення, яке проживає в сільських населених пунктах, що не мають дороги з твердим покриттям у Причорноморському регіоні станом на 1 січня 2018 року становило 432,4 тис. осіб (Миколаївська область – 16,3, Одеська область – 268,4 і Херсонська область – 147,7 тис. осіб). Це 20% від усього сільського населення України, яке проживає в селах, що не мають доріг із твердим покриттям [2].

Аналіз ситуації обладнання житлового фонду сільських територій Причорноморського регіону дає змогу сформулювати важливі зауваження щодо його покращення. В секторі соціально-споживацької інфраструктури сільських поселень регіону критичною є ситуація із забезпеченням населення послугами лікувальних закладів (Миколаївська та Одеська області), стаціонарних торговельних закладів (Миколаївська та Одеська області), стаціонарних відділень зв'язку (Одеська область). В секторі соціально-культурної інфраструктури сільських поселень регіону критичною є ситуація із забезпеченням населення послугами клубів та будинків культури (Миколаївська та Одеська області), бібліотек (Миколаївська область), їдалень та кафе (Миколаївська та Одеська області), спортивних споруд (Миколаївська та Одеська області) [2].

Основний зміст екологічного виміру сталості агропродовольчої системи, в першу чергу, передбачає збереження родючості земель сільськогосподарського призначення, недопущення перевищення нормативних показників залишків хімічних речовин в ґрунтах, воді та сільськогосподарській продукції, контроль за поширенням ГМО тощо [3]. Ось уже кілька років поспіль області Причорноморського регіону мають стабільно невисокий індекс стану земельних

ресурсів: Миколаївська область – 0,327 (рейтинг 20), Одеська область – 0,377 (рейтинг 17), Херсонська область – 0,378 (рейтинг 16) [4].

Отже, агропродовольча сфера виробництва Причорноморського регіону демонструє відносно високий рівень нестабільності. Серед головних причин цього – низький рівень платоспроможності населення регіону, ігнорування місцевими виробниками локального продовольчого ринку, депопуляція сільських територій через низький рівень заробітної плати та незадовільний розвиток соціальної інфраструктури, низький індекс стану земельних ресурсів.

Література

1. Рейтинг областей України з найгіршими і найкращими дорогами [Електронний ресурс] // Експрес online – Режим доступу: <http://expres.ua/news/2015/11/20/160905-reytyng-oblastey-ukrayiny-naygirshymy-naykrashchymy-dorogamy>
2. Статистичний збірник «Соціально-економічне становище сільських населених пунктів України». – Київ, 2018. – 187с.
3. Сталий розвиток агропродовольчої системи України: суть та практичне значення / Мудрак Р. П., Непочатенко О. О., Нестерчук Ю. О. // Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів: монографія / Павлов О. І., Хвесик М. А., Юрчишин В. В. та ін.; за ред. О. І. Павлова. – Одеса: Астропринт, 2012. – С. 105-121.
4. Статистичний бюлетень «Регіональний людський розвиток». - Київ, 2018. – 50с.

МОНІТОРИНГ КРАЇН СВІТУ ЗА РІВНЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Агеєва І. М., к.е.н., доцент кафедри менеджменту і логістики,
Тимчук Ю. М., магістрант менеджменту і логістики
Одеська національна академія харчових технологій

В період становлення ринкової економіки великого значення набуває процес активізації інноваційної діяльності.

Як свідчить статистика багато підприємств не використовує інноваційні розробки через низку факторів, які стримують інноваційну діяльність, особливо під час фінансової кризи. Країни з розвинутою ринковою економікою знайшли вихід з кризового стану. Вони впровадили зміни в законодавстві, організаційній та фінансовій сфері підприємств, що стимулюють активізацію інноваційної діяльності. Аналіз такого зарубіжного досвіду та його подальше врахування українськими підприємствами дозволить випускати їм конкурентоспроможну продукцію на світовий ринок.

Можна виділити декілька груп факторів впливу на інноваційну діяльність, що сприяють активізації інноваційної діяльності: економічні, організаційні, законодавчі та соціальні фактори. До першої групи факторів відносять: наявність резерву фінансових, матеріально-технічних засобів, прогресивних технологій, наявність необхідної господарської і науково-технічної інфраструктури, матеріальне заохочення за інноваційну діяльність.

До організаційних факторів активізації інноваційної діяльності можна віднести: гнучкість оргструктури, демократичний стиль керування, перевага

50.	ФАКТОРИ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ АКТИВНІСТЬ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	130
	Відоменко І.О., к.е.н., доцент, Гордієнко Л.Л., к.т.н., доцент, ОНАХТ	
51.	ЗНАЧЕНИЕ ДОЛИ ГОСУДАРСТВЕННОГО СЕКТОРА ДЛЯ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ	133
	Егорова-Гудкова Т.И., к.э.н., доцент кафедры маркетинга и бизнес-администрирования, Юдина Е.В., магистрант, ОНУ им. И.И. Мечникова	
52.	ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ	135
	Лагодієнко В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри, ОНАХТ, м. Одеса	
53.	МОНИТОРИНГ КРАЇН СВІТУ ЗА РІВНЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	137
	Агєєва І. М., к.е.н., доцент кафедри, Тимчук Ю. М., магистрант, ОНАХТ	
54.	РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ	140
	Козак К. Б., к.е.н., доцент кафедри, ОНАХТ, м. Одеса	
55.	PROMOTING ODESSA AS A TOURISTIC DESTINATION	141
	Chmura Oleksandra, Human Resources Assistant Mittendrin Boutique Hotel Berlin, Berlin, Germany	
	Sorokina Anastasia, Receptionist Cliff House Maine, Maine, The USA	
56.	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГРАФІЧНИХ МЕТОДІВ ПРИ РОЗРОБЦІ СТРАТЕГІЇ	143
	Відоменко І.О., к.е.н., доцент, Остроконь С.М., магистрант, ОНАХТ	
57.	ОСОБЛИВІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЕЛЕВАТОРНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	146
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Лакєєва С.О., магистрант, ОНАХТ	
58.	МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	148
	Тарасова О.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
59.	ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	151
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Забравська К.О., магистрант, ОНАХТ	
60.	ВНУТРІШНІЙ АУДИТ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ	153
	Стасюкова К.В., старший викладач, Головаченко Л.М., викладач, ОНАХТ	
61.	СУЧАСНИЙ СТАН ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ТОВАРНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	155
	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент, Фомічєва В.І., магистрант, ОНАХТ	
62.	ПОДАТКОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	157
	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент, Скляр В.Ю., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	
63.	ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТОРСЬКОГО ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	160
	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент, Богослова В.І., магистрант, ОНАХТ	
64.	ЕКСПОРТНІ ПОТОКИ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ З УКРАЇНИ – ГЕОГРАФІЧНИЙ ТА ТОВАРНИЙ АСПЕКТИ	162
	Антонюк П.О., к.е.н., ст. наук. співробітник відділу ринкових механізмів і структур, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України,	
	Антонюк О.П., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту, ОНАХТ, м. Одеса	
65.	ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛІПШЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	164
	Ніколюк О.В., к.е.н., доцент, Левчук Ю.С., ст. викладач, Долинська О.О., завідувач лабораторії, ОНАХТ, м. Одеса	